

Рівненський державний

гуманітарний університет

Студентський дайджест

Збірник наукових матеріалів здобувачів
вищої освіти

№ 3
2021

Рівненський державний гуманітарний університет
Психолого-природничий факультет

Студентський дайджест

збірник наукових матеріалів здобувачів вищої освіти

Випуск 3

Рівне, 2021

СТУДЕНТСЬКИЙ ДАЙДЖЕСТ: збірник наукових матеріалів здобувачів вищої освіти. – Випуск 3. – Рівне: РДГУ, 2021. – 150 с.

Головний редактор:

Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор, перший проректор, завідувач кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

Виконавчий редактор:

Корчакова Наталія Вікторівна – доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

Члени редакційної колегії

Немеш Олена Миколаївна – доктор психологічних наук, професор, в.о.ректора Рівненського державного гуманітарного університету.

Павелків Віталій Романович – доктор психологічних наук, професор, декан психолого-природничого факультету Рівненського державного гуманітарного університету.

Безлюдна Валентина Іванівна – кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

Юрчук Олексій Іванович – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки і психології (дошкільної та корекційної) імені проф. Поніманської Т. І Рівненського державного гуманітарного університету

*Друкується за рішенням Вченої Ради РДГУ
(протокол № 5 від 27 травня 2021 р.)*

За достовірність фактів, дат, назв тощо відповідальність несуть автори матеріалів.

поступлива, відверта, весела, доброзичлива. До небажаних рис можна віднести: неохайність, невміння спілкуватися, конфліктність, боязкість, лінь, брехливість.

Отже, молоді люди, у нашому випадку це студенти першого та другого курсів, ще не зовсім усвідомлюють, на які особистісні риси необхідно звертати увагу у своєму партнерові, щоб збудувати щасливий, гармонійний і міцний шлюб. Але тішить те, що з віком наші погляди на життя та інтереси змінюються, тому у юнаків необхідно формувати адекватні уявлення про майбутню сім'ю та шлюб.

Список використаних джерел

1. Андреева Т. Психология современной семьи / Т. Андреева – СПб.: Речь, 2005. – 436 с.
2. Витек К. Проблемы супружеского благополучия / Общ. ред. М.С. Мацковского. – М.: Прогресс, 1995. – 138 с.
3. Голод С. И. Стабильность семьи: социологический и демографический аспекты. – М.: Наука, 1996. – 136 с.
4. Гребенников И.В. Основы семейной жизни. – М.: Просвещение, 1997. – 158 с.
5. Крайг Г. Психология развития. Санкт-Петербург: Питер, 2000. – С. 700-701.

УДК 159.923:316.46

ОСОБЛИВОСТІ ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ СТУДЕНТІВ

Ковальчук Христина, здобувач ОС «бакалавр»

спеціальності 053 «Психологія», 3 курс, РДГУ

Керівник: Панасюк В.М., викладач

Проблема лідерства залишається актуальною завжди, оскільки нашій країні завжди будуть потрібні молоді справжні лідери – освічені, культурні фахівці своєї справи. Цілком очевидно, що більшість студентства вже може показувати свої лідерські якості, але є певний відсоток людей, які ще не знайшли себе. В процесі формування групи деякі її учасники починають проявляти більшу активність, ніж інші, тим і виявляють до себе більшу прихильність, заслуговують авторитет, тобто займають домінуючу позицію. Вони безпосередньо можуть впливати на групу та налаштовувати її на певний настрій для досягнення групою оптимальних темпів роботи з досягненням хорошого результату.

Кожного дня в нашому житті відбуваються зміни, тому і змінюються вимоги до лідера. Він має бути не лише хорошим фахівцем, мати певні вміння та навички, але й вміння відстоювати інтереси, не лише свої, але й своєї групи, об'єднати навколо себе людей для досягнення поставленої мети. Студентське середовище найбільш сприятливе для прояву лідерських якостей не тільки в студентів, що володіють ними зі школи, а й у тих, хто раніше не проявляв такої активності. У боротьбі за лідерство студентська група надає всім рівні стартові можливості. Проблему лідерства розглядали як вітчизняні, так і зарубіжні вчені, серед яких: І. Адізес, М. Беляцкий, Т. Бендас, І. Волков, О. Кудряшова, Б. Трейсі, Ф. Шеєлен, [4].

Мета дослідження – аналіз наукової літератури з питань проблеми впливу студентської групи на розвиток лідерських якостей особистості.

Виклад основного матеріалу дослідження. Насамперед, для того, щоб зрозуміти, які фактори впливають на розвиток лідерських якостей, потрібно ознайомитись з самим поняттям «лідерство» та «лідер». Феномен лідерства є унікальним як і в суспільному житті, так і в політичному, і пов'язаний, перш за все, з функцією управління. Лідерство є неминучим процесуальним явищем у будь-якому цивілізованому соціумі й проявляє себе у кожній сфері життєдіяльності людини. Але лідерство не має певного конкретного пояснення для різних випадків, навіть для одного характеру — суспільного, воєнного чи політичного.

Лідерство – складний механізм взаємодії лідера та групи (об'єднання людей), певний процес управління нею. С. Багрецов пояснив лідерство як ступінь впливу особистості члена

групи на групу в цілому задля оптимізації вирішення задачі, яка була поставлена їм. При розгляді поняття «лідерство» тотожним тісно пов'язаним є інше поняття – «лідер» (англ. leader – той, хто веде; перший, що йде попереду, завжди перемагає) [5]. Лідер, на думку О. Бодальова, член групи, який здатний організувати її діяльність і регулювати відносини, фактично веде за собою. Його дії якісно відрізняються від дій інших, і рівень його діяльності вищий за інших [1].

О. Єршов зазначав, що лідер – це член групи, який має «лідерський набір» якостей, посідає центральне становище в структурі міжособистісних стосунків і заохочує своїм прикладом, сприяє організації й ефективним управлінням групою з метою досягнення групових цілей найбільш оптимальним способом. Дж. Креймс описує лідерські якості як «внутрішні риси чи здібності, що дають змогу лідеру діяти ефективно, сприяючи при цьому розвитку організації (групи)» [3]. Згідно з твердженнями В. Ягоднікової, лідерські якості – це якості особистості, які забезпечують ефективне лідерство, а саме: індивідуально-особистісні і соціально-психологічні особливості особистості, що впливають на групу і призводять до досягнення мети [6].

Не варто забувати, що лідер повинен мати такі особистісні риси, як: творчий підхід до справи, емоційну стійкість, управлінські здібності, чесність, здатність розуміти і впливати на людей, впевненість в собі, енергійність. Лідер повинен вміти створювати в групі атмосферу співробітництва, бути гнучким в тій чи іншій сфері, турбуватися як про людей, так і про вирішення завдань.

Висновки. Лідерство є унікальним феноменом, так як воно пов'язане із виконанням багатьох функцій. Проте варто зазначити, що лідер в групі не може функціонувати та проявляти свої лідерські якості у повній мірі без підтримки її членів. Великий вплив на розвиток лідерських якостей має такий фактор як структура та модель спілкування членів групи з лідером. Тобто, якщо під час взаємодії лідера зі своєю групою не виникає неприємних ситуацій, негативних емоцій, не проявляється зверхність, і немає неприязні, то це буде впливати на сприятливий психологічний стан студента-лідера.

Список використаних джерел

1. Вежевич Т. Е. Педагогические условия развития лидерских качеств учащихся : диссертация кандидата педагогических наук. Улан-Удэ, 2001. 198 с.
2. Гармаш С. А. Лідерські якості особистості керівника як запорука успіху. *Управління інноваційними проектами та об'єктами інтелектуальної власності*. 2009. С. 37–44.
3. Креймс Дж. А. 4 правила лидерства Джека УЭЛЧА. Москва : Поколение, 2007. 110 с.
4. Трейси Б., Шеелен Ф. Личность лидера. Москва : Попурри, 2008. 288 с.
5. Шалагинова Л. В. Психология лидерства. Санкт-Петербург : Речь, 2007. 464 с.
6. Ягоднікова В. Формування лідерських якостей старшокласників в особистісно орієнтованому виховному процесі загальноосвітньої школи. *Наука і освіта*. 2004. № 7. С. 328–330.

УДК 159.923:[373.5.015.31:331.54]

ОСОБЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ ОСОБИСТІСНОЇ ГОТОВНОСТІ СТАРШОКЛАСНИКІВ ДО ВИБОРУ ПРОФЕСІЇ

Козенюк Маріанна, здобувач ОС «бакалавр»

спеціальності 053 «Психологія» (Практична психологія), 4 курс, РДГУ

Керівник: Кулакова Л.М., канд.психол. наук, доцент

Для розвитку, виховання і навчання старшокласників, які готуються стати активними членами суспільства, безболісно адаптуватися і успішно реалізовуватися в ньому, дуже

З М І С Т

АПОСТОЛ М. ВЗАЄМОДІЯ ПСИХОЛОГА ЗАКЛАДУ ОСВІТИ З БАТЬКАМИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	5
БАБАК А. ПСИХОЛОГІЧНА ГОТОВНІСТЬ ДИТИНИ ДО НАВЧАННЯ.....	8
БЕНДЮГ В. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПОВЕДІНКИ ПОДРУЖЖЯ В КОНФЛІКТІ.....	10
БЕНДЮГ В. ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ТИПУ ТЕМПЕРАМЕНТУ НА ПОВЕДІНКУ ПОДРУЖЖЯ В КОНФЛІКТІ.....	13
БІЛЬ Ю. ЧИННИКИ АГРЕСИВНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	15
БОРТНІК М. ПСИХОЛОГІЧНІ ДЕТЕРМІНАНТИ ПРОЯВІВ ІНФАНТИЛІЗМУ У ПІДЛІТКОВОМУ ВІЦІ.....	17
ВАЛАГА О. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ Я-ОБРАЗУ В РАНЬОМУ ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ.....	20
ГРЕБІНЕВИЧ М. ВПЛИВ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ НА ПРОФЕСІЙНЕ САМОВИЗНАЧЕННЯ СТАРШОКЛАСНИКІВ.....	21
ГУЗЕЙ А. ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ МОЛОДОГО ФАХІВЦЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ.....	24
ГУРИНЧУК А. ГЕНДЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВУ ЛІДЕРСТВА В ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ.....	28
ДАНИЛЯК К. ДОСЛІДЖЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ФЕНОМЕНУ СТРАХУ У СУЧАСНІЙ НАУЦІ.....	30
ДВОРАК Д. ПСИХОЛОГІЧНА ПРОБЛЕМА БУЛІНГУ У ШКІЛЬНОМУ СЕРЕДОВИЩІ.....	32
ДЕМ'ЯНЮК В. ПРОБЛЕМИ АДАПТАЦІЇ ПРАЦІВНИКІВ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ СИСТЕМИ ОСВІТИ ДО УМОВ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	35
ДЕРЕЛО І. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ САМОПРЕЗЕНТАЦІЇ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ-ЖІНОК.....	39
ДЖЕДЖЕРА О. ВПЛИВ СТРЕСУ НА ПЕРЕЖИВАННЯ ЕМОЦІЙНИХ СТАНІВ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19.....	41
ДЗЬОБА Ю. ПРИЧИНИ ТА ПРОЯВИ ЕМОЦІЙНОГО ВИГОРАННЯ ПІДЛІТКІВ.....	43
ЄФІМОВА М. МПСИХОЛОГІЧНІ ЗАХОДИ З ПРОФІЛАКТИКИ АГРЕСИВНОЇ ПОВЕДІНКИ ПІДЛІТКІВ.....	45
КИЛИМЧУК І. РОЛЬ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ У ФОРМУВАННІ В УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТОЛЕРАНТНОГО СТАВЛЕННЯ ДО ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ.....	49
КОБЕЦЬ Д. ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ МОТИВАЦІЇ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	52
КОВАЛЕЦЬ А. УЯВЛЕННЯ ЮНАЦТВА ПРО МАЙБУТНЬОГО ШЛЮБНОГО ПАРТНЕРА.....	55
КОВАЛЬЧУК Х. ОСОБЛИВОСТІ ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ СТУДЕНТІВ.....	57
КОЗЕНЮК М. ОСОБЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ ОСОБИСТІСНОЇ ГОТОВНОСТІ СТАРШОКЛАСНИКІВ ДО ВИБОРУ ПРОФЕСІЇ.....	58
КОНОНЧУК А. ЗДАТНІСТЬ ДО ЕМПАТІЇ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПСИХОЛОГА ЗАКЛАДУ ОСВІТИ.....	62
КОСТЮКОВИЧ І. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ САМООЦІНКИ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	65
КУЛАКЕВИЧ П. БАТЬКІВСТВО ТА МАТЕРИНСТВО ЯК СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ ФЕНОМЕН.....	69
ЛАТА І. ПСИХОЛОГІЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ФЕНОМЕНУ «ВИГНАНЦЯ» В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ.....	72

МАРТЮЧЕНКО К. ПСИХОЛОГІЧНЕ БЛАГОПОЛУЧЧЯ ОСОБИСТОСТІ.....	74
МАРЧУК К. ПСИХОЛОГІЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРИЧИН БУЛІНГУ В НАВЧАЛЬНОМУ СЕРЕДОВИЩІ.....	77
МЕЛЬНИК Т. ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ АКЦЕНТУАЦІЇ ХАРАКТЕРУ У ПІДЛІТКІВ.....	78
МИСЬКО Є. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ МОТИВАЦІЇ СТАРШОКЛАСНИКІВ.....	81
МИХАЙЛОВА Т. ШЛЯХИ ЗАПОБІГАННЯ ТА КОНСТРУКТИВНОГО РОЗВ'ЯЗАННЯ КОНФЛІКТІВ У ПІДЛІТКОВИХ КОЛЕКТИВАХ.....	83
МОВЧКО О. ПСИХОЛОГІЧНІ БАР'ЄРИ ПСИХОЛОГА ЗАКЛАДУ ОСВІТИ У ВЗАЄМОДІЇ ІЗ ПЕДАГОГІЧНИМ КОЛЕКТИВОМ.....	86
НЕЧАЄВА Р. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПОСТТРАВМАТИЧНОГО СТРЕСОВОГО РОЗЛАДУ У ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ.....	89
НІКШИНА Д. ФОРМУВАННЯ ГУМАНІСТИЧНИХ ЦІННОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ В ОСВІТНЬО-ВИХОВНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....	94
ОЛЕКСІЙЧУК З. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ МУЗИКИ НА ЕМОЦІЙНІ СТАНИ ШКОЛЯРІВ.....	97
ОМЕЛЬЧУК О. ТРАНСФОРМАЦІЯ КОНЦЕПТУ Я-ПСИХОЛОГ У СТРУКТУРІ САМОСВІДОМОСТІ СТУДЕНТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	101
ПИЛИШОК Т. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ МОТИВАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ.....	104
ПИСЬМЕННА В. ОСОБЛИВОСТІ САМОСТАВЛЕННЯ У НЕЗАДОВОЛЕНИХ ВЛАСНОЮ ЗОВНІШНІСТЮ ДІВЧАТ.....	105
ПОДЕЙКО Л. РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ.....	109
РАБОВИЧ І. ОСОБЛИВОСТІ ДІАГНОСТИКИ ПРОЯВІВ ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ У ПІДЛІТКОВОМУ ВІЦІ.....	111
РАБОВИЧ І. ПСИХОЛОГІЧНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ У КОРЕКЦІЙНІЙ РОБОТІ З ПІДЛІТКАМИ, ЯКІ МАЮТЬ ПРОЯВИ ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ.....	113
РОМАНОВИЧ І. ПОПЕРЕДЖЕННЯ СУЇЦИДАЛЬНИХ НАХИЛІВ СЕРЕД СТАРШОКЛАСНИКІВ.....	116
РОМАНЮК В. ПСИХОЛОГІЧНИЙ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК МІЖ РОЗВИТКОМ ЕМОЦІЙНОЇ СФЕРИ ПІДЛІТКІВ І ЇХ СОЦІАЛЬНОГО СТАТУСУ В ГРУПІ.....	120
СОСОНЮК О. РОБОТА ПСИХОЛОГА ЗАКЛАДУ ОСВІТИ ЩОДО РОЗВИТКУ ЕМПАТІЇ У ПІДЛІТКІВ.....	122
СТУПНИЦЬКА А., КОНОНЧУК А. ДОВІРА ЯК ОСНОВНА ФОНОВА ПЕРЕДУМОВА ВЗАЄМОДІЇ ВИКЛАДАЧА ТА СТУДЕНТІВ.....	125
СИРОТЮК А. ДЕПРЕСІЯ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19.....	129
ТКАЧ О. ПСИХОЛОГІЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ЯВИЩА СОЦІАЛЬНОГО ВИГНАННІ В НАВЧАЛЬНОМУ СЕРЕДОВИЩІ.....	135
ЧЕРНИЖ Я. ОСОБЛИВОСТІ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ ПІДЛІТКІВ З ДЕВІАНТНОЮ ПОВЕДІНКОЮ.....	137
ЧИЧУК Ю. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СТРЕСОСТІЙКОСТІ СТУДЕНТСЬКОМУ ВІЦІ.....	140
ЧОРНОУС Я. ВПЛИВ ТРИВОЖНОСТІ НА НАВЧАЛЬНУ УСПІШНІСТЬ УЧНІВ....	142
ШЕПЕЛЬЧУК І. ЕМПІРИЧНЕ ВИВЧЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ АДАПТАЦІЇ ДІТЕЙ 6-7 РОКІВ ДО УМОВ НУШ.....	144